

Zgodnie z Naturą

ZRÓWNOWAŻONA TURYSTYKA

TA KARTA PRACY POMOŻE WAM:

ZREALIZOWAĆ DZIAŁANIA, DZIĘKI KTÓRYM POZNACIE OKOLICĘ, W KTÓREJ MIESZKACIE, A TAKŻE POMOŻE WAM ROZBUDZIĆ ZAINTERESOWANIE EKOLOGIĄ I ŚWIADOMOŚĆ EKOLOGICZNĄ WASZYCH KOLEŻANEK I KOLEGÓW ORAZ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ.

REZULTATEM WASZYCH DZIAŁAŃ BĘDZIE:
TURYSTYCZNA TRASA EDUKACYJNA PO WASZYM REGIONIE.

CZEGO POTRZEBUJECIE, ABY ZREALIZOWAĆ TO ZADANIE:

MAPY TERENU, INFORMACJI NA TEMAT GATUNKÓW ZWIERZĄT I ROŚLIN ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA INTERESUJĄCYM WAS OBSZARZE, MATERIAŁÓW BIUROWYCH NIEZBĘDNYCH DO ZAPLANOWANIA ŚCIEŻKI EDUKACYJNEJ (KARTKI, FLAMASTRY).

Z KIM WSPÓŁPRACOWAĆ:

Z UCZNIAMI/UCZENNICAMI, NAUCZYCIELAMI/NAUCZYCIELKAMI WASZEJ SZKOŁY, ZE SPOŁECZNOŚCIĄ LOKALNĄ.

TURYSTYKA ZRÓWNOWAŻONA NAWIĄZUJE DO KONCEPCJI ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU. JEJ CELEM SĄ DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z MINIMALIZOWANIEM NEGATYWNYCH SKUTKÓW WPŁYWU CZŁOWIEKA NA PRZYRODĘ ORAZ OCHRONĄ I PROMOWANIEM LOKALNYCH WYTWORÓW KULTURY. W TEN SPOSÓB DĄŻY SIĘ DO ROZWOJU REGIONU PRZY JEDNOCZESNYM POSZANOWANIU TEGO, CO UDOSTĘPNIANE JEST ZWIEDZAJĄCYM. OBSZARY CENNE TURYSTYCZNIE TO TAKIE, KTÓRE SĄ ATRAKCYJNE ZE WZGLĘDU NA WALORY PRZYRODNICZE I SZEROKO POJĘTE DZIEDZICTWO KULTUROWE. (ŹRÓDŁO: TURYSTYKA ZRÓWNOWAŻONA, ŚWIATOWA ORGANIZACJA TURYSTYKI)

POPROŚCIE NAUCZYCIELA/NAUCZYCIELKĘ O WYJAŚNIENIE TRUDNYCH DLA WAS POJĘĆ, KTÓRE ZNALEŻLIŚCIE W DEFINICJI TURYSTYKI ZRÓWNOWAŻONEJ.

TURYSTYKA ODPOWIEDZIALNA TO ŚWIADOME PODRÓŻOWANIE W POSZANOWANIU MIEJSC I SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH. PODRÓŻUJĄC ODPOWIEDZIALNIE, POZNAJEMY ŚWIAT I RÓWNOCZEŚNIE MYŚLIMY O TYM, ŻEBY OGRANICZAĆ NEGATYWNY WPŁYW TURYSTYKI NA ŚRODOWISKO NATURALNE ORAZ KULTURĘ I TRADYJCJĘ LOKALNĄ. (ŹRÓDŁO: <http://turystykaodpowiedzialnie.pl/>)

Jestem odpowiedzialnym turystą/turystką i cenię różnorodność (LUDZI, TRADYCJI, KULTUR, RÓZNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ ITP.), ponieważ _____.

Podróżuję odpowiedzialnie, czyli _____ (CIESZĘ SIĘ Z PODRÓŻY I DBAM O TO, ABY KULTURA I PRZYRODA PRZETRWAŁY DLA NASTĘPNYCH POKOLEŃ, PODRÓŻUJĘ W MAŁYCH GRUPACH, POZNAJĘ KULTURĘ, JESTEM OTWARTY NA MIESZKAŃCÓW, SZUKAM Z NIMI KONTAKTU ITP.)

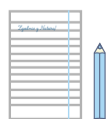
Każdą nową podróż traktuję jako _____ (MOŻLIWOŚĆ POZNANIA NOWEJ KULTURY, TRADYCJI, ZAPRZYJAŻNIENIA SIĘ, SZANSĘ OBCOWANIA Z PRZYRODĄ ITP.)

Podziwiam przyrodę i dbam o środowisko naturalne, dlatego _____ (PODRÓŻUJĘ NA ROWERZE, PIESZO, OSZCZĘDZAM WODĘ W HOTELU, PO WYJŚCIU Z POKOJU GASZĘ ŚWIATŁO ITP.)

Turystyka jest bardzo istotna dla każdego cennego przyrodniczo i kulturowo obszaru. Wpływa na wzrost zainteresowania tym terenem oraz przyczynia się do rozwoju gospodarczego regionu. Atrakcyjność turystyczna jest bardzo ważnym elementem, który kształtuje turystykę w każdym kraju.

ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNA TO CECHY OBSZARU, MIEJSCOWOŚCI, REGIONU, KTÓRE WZBUDZAJĄ ZAINTERESOWANIE ZE STRONY TURYSTÓW/TURYSTEK. O STOPNIU ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ DANEGO OBSZARU DECYDUJĄ: PIĘKNE KRAJOBRAZY, BOGATE ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE, DOSTĘPNOŚĆ SZLAKÓW TURYSTYCZNYCH UKAZUJĄCYCH PIĘKNO OKOLICY, MUZEA, ZABYTKI HISTORII I KULTURY, FESTYNY, UROCZYSTE OBCHODY ŚWIĘTA REGIONU, MOŻLIWOŚĆ REKREACJI I UPRAWIANIA RÓŻNORODNYCH SPORTÓW ORAZ TO, CZY ŁATWO MOŻNA SIĘ DOSTAĆ NA MIEJSCE WYPOCZYNKU.

Zastanówcie się, jakie są atrakcje turystyczne w Waszym rejonie i przydzielcie je do poniższych kategorii:

➔ ATRAKCJE PRZYRODNICZE (naturalne krajobrazy, zwierzęta, roślinność itp.):

Wiedząc już, czym jest turystyka zrównoważona, jako odpowiedzialni turyści/turystki, wspólnie zaproponujcie trzy zasady zrównoważonej turystyki. Uwzględnijcie przy tym ochronę dziedzictwa kulturowego, zachowanie walorów przyrodniczych oraz promowanie postaw proekologicznych. Pomocne w tym będą informacje zawarte w poniższej tabelce.

DZIEDZICTWO KULTUROWE	WALORY PRZYRODNICZE	POSTAWY PROEKOLOGICZNE
<ul style="list-style-type: none"> tradycje i przekazy ustne, sztuki widowiskowe, zwyczaje, rytuały i obrzędy świąteczne, wiedza i praktyki dotyczące przyrody i wszechświata, dzieła sztuki plastycznych i artystycznych, zabytki, pomniki historii, kościoły, pałace, zamki, obiekty turystyczne (Źródło: Dziedzictwo kulturowe, UNESCO) 	<ul style="list-style-type: none"> klimat, woda, rzeźba terenu, bogactwa naturalne, walory przyrodnicze stanowią o zainteresowaniu ze strony odwiedzających region i wpływają na różnorodność wypoczynku w danym miejscu (Źródło: Walory przyrodnicze, Wikipedia) 	<ul style="list-style-type: none"> akcja sadzenia drzew, lokalna selektywna zbiórka odpadów, wymiana książek, sprzątanie świata, dzień bez samochodu wszystkie działania, które dzięki naszej wiedzy i poczuciu wrażliwości na naturalne piękno, wpływają na ochronę środowiska przyrodniczego (Źródło: Pracownia na Rzecz Istot Żywych)

ZASADA 1:

ZASADA 2:

Zasada 3:

Każdy z Was z pewnością lubi podróżować i odwiedzać nowe, ciekawe miejsca. Warto przy tym pamiętać, aby Wasza aktywność nie zagrażała środowisku przyrodniczemu. Najważniejsze to podróżować z głową!

Uzupełnij poniższe zdania:

Jestem _____ . Podróżuję z głową.
(WPISZ SWOJE IMIĘ)

➔ WYDARZENIA KULTURALNE (festyny, dni regionu itp.):

➔ MOŻLIWOŚĆ REKREACJI (wspinaczka górską, spływy kajakowe, wędrowki po szlakach turystycznych itp.):

➔ INNE ATRAKCJE:

A jakie atrakcje turystyczne chcielibyście mieć w Waszej okolicy?

„NAJ”, „TYLKO U NAS”, „WYJĄTKOWE”, „NIEPOWTARZALNE” – ZACHWAŁAJCIE I PROMUJCIE!

JAK STWORZYĆ CHWYTLIWE HASŁO REKLAMOWE? OTO KILKA REGUŁ, KTÓRE ZWIĘKSZĄ PRAWDOPODOBIEŃSTWO ODNIESIENIA SUKCESU:

Może zainspirują Was już istniejące hasła promujące polskie miasta:

➔ GDAŃSK - MORZE MOŻLIWOŚCI
➔ ZAKOCHAJ SIĘ W WARSZAWIE

➔ ŁĄCZY NAS BYDGOSZCZ
➔ CIESZ SIĘ CIESZYNYM

CZUJECIE NIEDOSYT WIEDZY NA TEN TEMAT? ODWIEDŹCIE STRONĘ <http://www.copywriting.pl/tworzenie-hasel-i-sloganow-reklamowych/>.

Zwracając uwagę na walory przyrodnicze i atrakcje turystyczne Waszego regionu, zaproponujcie promujące go hasło. Podzielcie się swoimi pomysłami z kolegami i koleżankami z klasy.

MIEJSCE NA WPISANIE NAJLEPSZEGO HASŁA WASZEGO REGIONU:

WIECIE JUŻ, JAKIMI ZASADAMI RZĄDZI SIĘ TURYSTYKA ZRÓWNOWAŻONA, A WASZ REGION MA JUŻ HASŁO PROMUJĄCE. JESTEŚCIE GOTOWI DO REALIZACJI PROJEKTU UCZNIOWSKIEGO PT. „ZRÓWNOWAŻONA TURYSTYKA”

WASZYM ZADANIEM JEST WYPROMOWANIE WASZEJ WYJĄTKOWEJ OKOLICY DZIĘKI STWORZENIU NIEPOTWARZALNEJ ŚCIEŻKI EDUKACYJNEJ

JAKIE SĄ GŁÓWNE CELE TWORZENIA ŚCIEŻEK EDUKACYJNYCH?

kształtowanie kultury turystycznej

zapoznanie z najpiękniejszymi zakątkami rezerwatów, parków, obszarów Natura 2000

doskonalenie zdolności obcowania z przyrodą

rozwijanie umiejętności obserwacji i badań nad środowiskiem naturalnym

uwrażliwianie na piękno przyrody

PRZED PRZYSTĄPIENIEM DO PRACY:

- określacie cele, jakie chcecie osiągnąć przy pomocy ścieżki edukacyjnej,
- wyznaczenie zadania do wykonania i podzielcie je między sobą,
- opracujcie taktykę działania.

Wyznaczając turystyczną trasę edukacyjną, zastanówcie się nad wyborem i sposobem prezentacji najcenniejszych walorów przyrodniczych okolicy, w tym dziedzictwa przyrodniczego. Nie zapomnijcie również ukazać aspektu społeczno-kulturowego Waszego regionu.

PAMIĘTAJcie, aby wasza trasa edukacyjna była opracowana zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

PLANOWANIE PRACY:

TEMAT: zdecydujcie wspólnie, czy zamierzacie wyznaczyć trasę wokół jednego konkretnego tematu, czy może chcecie uwzględnić i pokazać różnorodność walorów przyrodniczych Waszego regionu.

OBSZAR: wydrukujcie mapę Waszej okolicy (znajdziecie ją np. na stronie internetowej www.google.pl/maps). Wybierzcie orientacyjny obszar, na którym wyznaczącie turystyczną ścieżkę edukacyjną.

GRUPA ADRESATÓW/ADRESATEK: ustalacie grupę docelową, czyli grupę, dla której planujecie ścieżkę edukacyjną.

CHARAKTER I DŁUGOŚĆ TRASY: określacie, jaki charakter (pieszy, rowerowy) i jaką długość będzie miała ścieżka edukacyjna.

Prezentacja rezultatów to szansa na pokazanie, z czego jesteście dumni w Waszej okolicy, czego się nauczyliście i co już potraficie. Sposoby prezentacji pracy to morze możliwości. Tutaj podajemy tylko kilka z nich. **WYBIERZcie FORMĘ, KTÓRA JEST DLA WAS NAJCIEKAWSZA I KTÓRA DOSTARCZY WAM NOWYCH DOŚWIADCZEŃ!**

Zanim zdecydujecie, jaką formę prezentacji wybierzeć, odpowiedzcie sobie na kilka pytań:

- Czy zależy Wam bardziej na przekazaniu wiedzy, czy na inspirującym opowiedzeniu o sukcesie?
- Czy chcecie dotrzeć do dorosłych, czy do osób w Waszym wieku?
- Która forma prezentacji będzie dla Was nowym wyzwaniem?

Zdecydujcie, czy prezentacja będzie się odbywać w trakcie większego wydarzenia, np. święta szkoły, dni regionu, czy w warunkach bardziej kameralnych?

POMYSŁY NA PREZENTACJĘ:

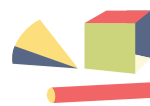
- Zorganizujcie wycieczkę wyznaczoną przez Was ścieżką edukacyjną. Na wyprawę zaproszcie znajomych/znajome, nauczycieli/nauczycielki, babcię, dziadków, rodziców. Im więcej uczestników i uczestniczek tym lepiej!
- Zróbcie wystawę zdjęć wykonanych podczas spaceru wyznaczoną ścieżką. Niech zdjęcia zawisną na szkolnym korytarzu lub na ogrodzeniu boiska szkolnego.
- Przygotujcie ciekawą prezentację multimedialną. Zobrazujcie w niej to, co podczas wędrowki ścieżką edukacyjną może się podobać najbardziej. W prezentacji nie zapomnijcie umieścić mapy z zaznaczonymi na niej atrakcyjnymi obiektami spotykanymi na trasie oraz informacji o różnorodnych gatunkach roślin i zwierząt żyjących w Waszym rejonie. Pamiętajcie, że nawet najlepiej wykonana prezentacja nie przyniesie rezultatów, jeśli nie umieścicie jej w odpowiednim miejscu – promujcie ją wszystkimi kanałami, które są dla Was dostępne. Dobrym pomysłem jest umieszczenie prezentacji na stronie internetowej szkoły.
- Zainicjujcie spotkanie z przedstawicielem/przedstawicielką Wydziału Promocji urzędu miasta lub gminy. Opowiedzcie o Waszej inicjatywie i zaproponujcie, aby opracowana przez Was ścieżka była brana pod uwagę w materiałach promocyjnych regionu.

Zadna z powyższych propozycji nie spełniła Waszych oczekiwań? Przedstawcie swoje pomysły i wybierzcie najodpowiedniejszy!

NA KONIEC KILKA ZADAŃ, KTÓRE MOŻECIE WYKONAĆ PO ZAKOŃCZENIU WYCIEZKI WASZĄ ŚCIEŻKĄ EDUKACYJNĄ!

→ Dokończ zdanie: „Trasa edukacyjna, którą wspólnie stworzyliśmy, jest dla mnie najatrakcyjniejsza wiosną/latem/jesienią/zimą (ZAKREŚL ODPowiedNIE), ponieważ:

DOBRE, JEŚLI TRASA SKUPIA SIĘ NA MAKSYMALNIE PIĘCIU PRZYSTANKACH, KTÓRE PREZENTUJĄ WALORY REGIONU.

PRZY WYZNACZANIU ŚCIEŻKI EDUKACYJNEJ ZWRÓĆCIE UWAGĘ NA:

- najcenniejsze walory przyrodnicze regionu oraz różnorodne formy ich ochrony,
- unikatowe gatunki roślin i zwierząt (weźcie pod uwagę gatunki chronione i zagrożone),
- ciekawe zbiorowiska roślin,
- rolę zmysłów w poznawaniu przyrody,
- różnorodne miejsca wypoczynku, w których można się cieszyć ciszą i spokojem,
- legendy, opowiadania, stare historie,
- lokalne zwyczaje i rozwijanie wartości kulturowych.

ZOSTAŃCIE POSZUKIWACZAMI/POSZUKIWACZKAMI SKARBÓW LUB SAMI/SAME UKRYJCIE COŚ WYJĄTKOWEGO!

Geocaching to poszukiwanie skarbów według współrzędnych geograficznych, z wykorzystaniem odbiorników GPS. Ta międzynarodowa zabawa terenowa przyciąga uczestników i uczestniczki w każdym wieku.

Zadaniem uczestników/uczestniczek jest odnalezienie, ukrytych w terenie przez innych graczy/graczki, pudełek z drobnymi przedmiotami, m.in. dziennikiem odwiedzin. Można

też założyć własną skrzynkę, a następnie odnotować ten fakt na stronie internetowej www.geocaching.pl.

Zabawa w geocaching zachęca do podjęcia aktywności fizycznej, odwiedzania nowych ciekawych miejsc i poznawania ich historii, a także jest świetną okazją do spędzenia wolnego czasu na łonie natury. Geocaching służy również promocji danego regionu.

PODCZAS ZABAWY W GEOCACHING PAMIĘTAJCIE O TYM, ABY WASZE DZIAŁANIA BYŁY ZGODNE Z ZASADAMI ZRÓWNOWAŻONEJ TURYSTYKI I NIE WPŁYNĘŁY NEGATYWNIE NA STAN ŚRODOWISKA NATURALNEGO. ODWIEDŹCIE STRONĘ www.geocaching.pl I DOŁĄCZCIE DO ZABAWY.

ZAPREZENTUJCIE EFEKTY WASZEJ PRACY NAD PROJEKTEM PT. „ZRÓWNOWAŻONA TURYSTYKA”

Publiczne przedstawienie rezultatów działań to jeden z kluczowych elementów każdego projektu edukacyjnego. Dlatego zaprezentujcie efekty wspólnej pracy szerokiej publiczności. Pokażcie znajomym, nauczycielom i nauczycielkom, mieszkańcom i mieszkankom miejscowości, co zdołaliście.

- Wyobraź sobie, że jesteś gościem we własnej miejscowości i widzisz wszystko pierwszy raz. Napisz na pocztówce kilka słów do swojego przyjaciela/przyjaciółki i zachęć go/ją do wycieczki zaprojektowaną przez Was ścieżką edukacyjną.

- Jako odpowiedzialny turysta/turystka stwórz listę zasad, których należy przestrzegać i które trzeba promować, gdy docenia się wartość przyrody:

1. Będę się przygotowywać do podróży, tak aby _____
2. Będę unikać _____
3. Będę doceniać _____
4. Będę wspierać _____
5. Będę przestrzegać _____
6. Będę się cieszyć, gdy _____

NA KONIEC WARTO ZASTANOWIĆ SIĘ, CO SIĘ UDAŁO, A CO MOGŁO PÓJŚĆ LEPIEJ

NASZ PROJEKT UWAŻAMY ZA SUKCES, PONIEWAŻ _____

TRUDNOŚĆ SPRAWIŁO NAM _____

NASZA GRUPA PRZEZWYCIĘŻYŁA TO DZIĘKI _____

NAUCZYLIŚMY SIĘ _____

WSZYSTKO SIĘ UDAŁO, WIĘC CZAS NA WSPÓLNE ŚWIĘTOWANIE!

